Dlui Samsonica Dorgo
Anul eaca

PREȚUL UNUI NUMĂR 3 LEI
Duminecă, 15 August 1926 Nr. 33

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminecă

Cea mai veche foaie națională politică-populară înființată în anul 1892

Apare în fiecare Duminecă

PREȚUL ABONAMENTULUI
Pe o jumătate de an . . . . Lei 60.—
Pe un an .. . . . . Lei 120.—
Pentru America 3 dolari pe un an întreg
Un număr costă 3 Lei

Redacția și Administrația:
Sibiu, strada Mitropoliei (Măcelarilor) Nr. 12 (lângă poștă)

Manuscrisele intrate nu se înapoiază

INSERATE
se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI Sibiu, strada Mitropoliei (Măcelarilor) Nr. 12
Prețul inseratelor:
Un șir petit 6 Lei pentru fiecare publicare

In preajma noului an școlar

In aceste zile, știm din experiență, grija multor părinți este: *Să las băiatul să învețe mai departe?* Dar ce ar fi oare mai potrivit să învețe? Așà se întreabă ceice și-au dat copiii 1—2 ani la o școală dela oraș, văd însă că sunt spese mari cu școala și nu știe ce se va alege până la urmă din băiat.

Sunt apoi alți părinți, a căror copii ajung acum etatea, să fie dați la școala din sat. Unii dintre acești părinți — cari știu de ce mare folos e cartea — abià așteaptă să-și deà copiii la școală. Dar sunt și părinți de aceia, cari gândesc că cine știe ce mare folos pot trage de pe urma copiilor, dacă nu-i dă la școală, ci îi țin după coada unei vaci sau să-i păzească grâtea, ori alt ajutor mic la câmp.

Pentru lămurirea unora și altora, voi scrie acì câteva rânduri, cari sunt puse pe hârtie de un om pățit și umblat în lume, de unul care vrea să aleagă binele din rău, de un Român care vrea să înaintăm cu toții, ca astfel să ajungem adevărații stăpâni ai acestei țări atât de bogată.

*

Un părinte nu poate păcătuì mai tare, decât să nu-și deà copilul la școala din sat. Trăim timpuri grele, iar în viitor vor fi și mai grele. *Cine nu știe carte, e vai de el* și azi. Mult mai rău va fi în viitor. Cartea ajută însă pe om a-și ușurà traiul vieții.

De aceea: Cine are copii, fie băeți sau fete, trebue să-i deà la școala din sat, unde să isprăvească toate clasele. Asta o poruncește și legea, iar cine nu o împlinește, poate fi pedepsit. Un părinte cu inimă față de copiii săi, îi va da însă de voie bună la școală. Căci: *omul fără carte, e azi ca o vită*, cu deosebirea numai, că vita nu poate vorbì, pe când el știe îndrugà câteva vorbe auzite în sat. Incolo e gata cu toată priceperea lui.

Și care părinte poate aveà așà o inimă tare: să arunce copiii în lume, dar să nu caute a le ușurà soarta vieții lor? Așà fiind, prin foc și prin apă să se bage oricine, numai de carte să nu lipsească copiii, căci ar face un păcat mare și neiertat. Ba mai târziu, pe acești părinți îi va blăstămà copiii, cari fără carte vor suferì multe necazuri în lume.

*

După isprăvirea școlii din sat, copiii silitori și cu tragere de inimă după învățătură mai multă, e bine să fie dați la școli mai înalte, dacă părinții pot face față cheltuelilor. Una, două, până la patru clase de liceu, sau o școală de agricultură, e bine a învățà chiar și un băiat, care e hotărît a rămâneà să poarte gospodăria mai mare a părinților în sat. Așà fac spre pildă Sașii. Și vedem, ce gospodării bune au ei. Acì e tot secretul cu bunăstarea Sașilor.

Dar nu mai puțin e necesar a studià 2—4 clase secundare (medii sau liceu), un băiat care vrea să învețe după aceea o meserie sau negustorie. Din bătrâni cunoaștem o vorbă: *„Meseria-i plug de aur!"* Asta așà este, cu observarea însă: *Dacă celce învață o meserie, are și destulă carte* pentru timpurile noastre.

Azi e concurența liberă. Un meseriaș trebue mai întâi să-și priceapă bine meseria, să cunoască cel puțin o limbă străină (germana sau franceza), să aibă cunoștințe de corespondență și contabilitate. Dacă are aceste cunoștințe și a învățat o meserie căutată în partea locului, — atunci are viitor, ajunge om vrednic, spre binele lui ca și al neamului. *A da cu meseria la copii, cari nu vor învăță nimic la școală, e foarte greșit.* Aceștia ajung numai cârpaci. Ei vor fi totdeauna în coada Sașilor și Maghiarilor. In schimb vor fi vecinic nemulțumiți, căci vezi Doamne, nu sunt sprijiniți. Vina nu e însă numai a lor, ci și a celorce i-a dat la meserie fără destulă carte.

*

La noi e însă părerea generală, — nu toți o spun, dar o gândesc, — că meseria sau negustoria nu duce la domnie destul de mare. Cu meseria nu ajungi în viață la nici o vază în societate. Dacă vrei, ca și copilul tău să însemneze odată ceva, apoi trebue să-l dai la școală, ca să învețe pentru a se face domn în cancelarie, cu peana în mână, nu ajungând mai târziu meseriaș ori negustor.

A cugetà astfel e greșit. E drept în parte, că societatea românească nu recunoaște, în adevărata lui valoare, pe meseriașul sau negustorul român. Dar se vor schimbà și aceste stări. *Negoțul și industria* la Români e încă în prima fază de desvoltare.

Așà fiind, în România întregità meseriașul și negustorul *harnic și cu pricepere* are un mare viitor. El e om liber și nu atârnă de nimenea. Dacă lucrează cu pricepere, are ceva avere de acasă, ori își mai adună el, iar la urmă se căsătorește într'o familie bună, — atunci a fost cuminte și a mers pe căi, cari i-au asigurat bunăstarea familiei pentru totdeauna.

Iată cum înțelegem noi, să fie cineva îndemnat și călăuzit a învățà o meserie sau un negoț. Din acești meseriași și negustori, mici azi și mâine, ajungem să avem poimâne negoțul și marea industrie în mâini românești. Și aceasta trebue să o țintim, cu orice preț, dacă vrem întărirea poporului român.

*

Tinerii, cu deosebità tragere de inimă pentru carte, e bine să fie dați la școală mai înaltă, ca să termine liceul și universitatea. Dar numai cei silitori. Căci, în viitor și la carierele „domnești" (cei din cancelării), se vor schimbà multe. Nu va mai merge așà ușor, ca în anii războiului, sau acum, după războiu.

De prezent sunt foarte mulți, numai cu certificate (testimonii) despre absolvarea cutărei școli, pe când cultura generală și adevăratele cunoștințe speciale sunt așà ca ele. Dar, acum în refacere, a mers și așà. Erau destule posturi goale. S'au primit și umpluturi. Aceștia însă, ori își vor da silință, ori vor fi în curând măturați de cei mai harnici, cari vor eșì din școli în anii viitori.

De aceea: *cine vrea să-și fericească copiii, trebue să-i deà la școală*, mai puțină, sau mai multă, dupăcum poate și află de bine. Una însă stà: Carte și iar carte! Cine n'are carte, n'are parte! Rămâne ca vai de el!

Politica în țară

In zilele din urmă nimic deosebit. Numai din unele părți interesate se anunță zilnic consfătuiri, ce s'ar ține între cutare și cutare bărbat politic. Aceste sunt, deocamdată, numai vorbe, în dosul cărora nu stă nimic *precis* și *sigur*. La timpul său vom dà lămuririle necesare.

Scumpirea trenului

Luni 9 August 1926, la Ministerul Comunicațiilor s'a ținut o ședință specială, unde s'a discutat urcarea tarifului la căile ferate române, atât pentru persoane cât și pentru mărfuri. Pentru persoane e plănuità o urcare de 25 la sută (cu a patra parte mai mult decât în prezent), iar pentru mărfuri urcarea este de 35—60 la sută. Și anume: unele mărfuri, mai grele la transpotat dar ieftine în preț, vor fi urcate cu mai puțin; materiile prime (lemne, cereale etc.) vor fi taxate mai puțin decât mărfurile industriale gata. Pentru depărtările mai mari, tariful va fi mai redus. Noul tarif va intrà în vigoare cu începere dela 1 Octomvrie. In zilele acestea, urcarea tarifului se va discutà și în delegația superioară economică a guvernului, care va aprobà sau va mai schimbà hotărîrile comisiei de sus.

Cine provoacă neliniște în Cadrilater

Guvernul român se află în posesiunea unui bogat material de documente, din care reese amestecul guvernului bulgar în atacurile pe cari comitagii bulgari le-au făcut la granița românească dela Cadrilater (Dobrogea).

Astfel, se cunosc numele a câțiva colonei, ofițeri activi în armata bulgară, cari au instruit militărește pe comitagii. Instrucția acestora se făceà în cazarma unui regiment de vânători din Varna. Armele și munițiunile cu cari comitagii bulgari atacau granița ro-

BCU Cluj / Central University Library Cluj

mânească, au fost procurate din depozitele de muniţiuni ale armatei bulgare. Deasemenea însemnate fonduri din casa statului au fost furnizate comitagiilor.

Guvernul român va folosì acest material documentar, spre a se arătà marilor aliaţi cine turbură liniştea în sud-estul Europei.

O nouă înţelegere franco-română

In zilele trecute s'a scris, că la Paris ar fi avut loc semnarea unui tratat (învoială) de prietenie franco-român. Tratatul n'a fost încă publicat. El este însă desfăşurarea unei bine chibzuite politici franceze în Balcani şi Europa orientală. Spre pildă începutul s'a făcut cu tratatul de amiciţie franco-polon, căruia i-a urmat tratatul cu Cehoslovacia. Şi cu Iugoslavia erà pe cale încheierea unui asemenea tratat de amiciţie, dar n'a fost semnat, fiindcă s'a împotrivit în ascuns Italia.

Tratatul de amiciţie dintre Franţa şi România corespunde prevederilor statutului Ligei Naţiunilor. Punctul mai de căpetenie este, ca nici unul din cele două state să nu încheie tratate de alianţă cu un alt stat, decât dupăce s'au înţeles amândouă (Franţa cu România) asupra unui astfel de plan.

Tratatul dintre Franţa şi România nu are propriu zis caracterul unui tratat de apărare, de oarece toate statele membre în Liga Naţiunilor au luat garanţia de a-şi asigurà în mod frăţesc graniţele de azi.

Gazeta franţuzească din Paris „Le Journal", scriind despre Basarabia arată, că Franţa este pentru alipirea Basarabiei de către România. Ziarul francez spune însă, că Italia ar aveà altă părere în această chestie, de oarece cochetează mereu cu Moscova. De aceea este un interes european, ca afacerea Basarabiei să fie în sfârşit total deslegată şi Italia încă să se declare pentru recunoaşterea alipirii Basarabiei la România.

*

In zilele acestea, dl prim-minstru Averescu pleacă în concediu în Italia. Mulţi spun, că din acest prilej se va începe şi firul unor legături politice mai strânse cu Italia, care ar fi învoită a mijlocì o apropiere între România şi Rusia. Vom vedeà ce este adevărat din aceste ştiri.

Banda de hoţi din jurul Sibiului

care băgase groază în locuitorii multor sate, a fost descoperită şi prinsă. Sunt ţiganii: Ioan Florea, Nicolae Covaciu, Ioan Tănase, Nicolae Ioan Ursu, Ilie Moţan, Nicolae Ursu, Trifan Stoica şi femeia Gizela Şandor. Ei se ţineau prin Sibiu, în pădurea Sibiului, cum şi prin satele din jur. Jandarmii le-a dat puţin de urmă, după două furturi săvârşite de curând în Vale la femeia Ana Ittu şi în Galeş la Elena Herţa. Urmărindu-i jandarmii, i-a aflat în pădurea Săliştei numită Bărcul roşu, unde hoţii au puşcat asupra jandarmilor şi au luat-o la fugă. Un hoţ a fost însă prins. Acesta a spus şi pe ceilalţi. Numai de urma a trei nu s'a putut da încă până acum.

Dintre hoţiile făcute, ţiganii au mărturisit: spargerea la biserica din Poiana, de unde au furat argintărie şi haine bisericeşti; tot în Poiana au furat la Ioan Brangă haine şi alte lucruri de peste 20 mii lei şi la Mihail Toma de vreo 15 mii. In Rod încă au spart la o femeie, furând de vreo 30 mii lei. In Cunţa au jefuit pe Gh. Verzea şi Leonte Turcu. In Gurarâului au spart la Vasilie Bariţiu. In Săcel au furat dela Ioan Vlad haine şi alte lucruri de vreo 80 mii lei. In Vale au spart la Vasile Tipuriţă, iar în Orlat la Ioan Dinu.

Neastâmpăraţii ţigani mai au desigur pe sufletul lor şi alte hoţii, cari nu sunt încă descoperite, dar vor fi siliţi a le mărturisì în faţa judelui de instrucţie Gheorghiu, unde ajung în zilele acestea, cu actele dresate de compania de jandarmi. Ca ceva foarte cutezător e şi următorul caz: Dela Ioan Câmpeanu din Mândra au furat un bou, pe care l-au tăiat şi mâncat la o nuntă. — Afurisite lighioane, cari merită o pedeapsă cât de aspră, ca să fie şi altora de învăţătură.

Moartea unui dascăl vrednic

In 31 Iulie a. c. a încetat din viaţă învăţătorul pensionar *Ştefan Bedelean*, în comuna Lunca-Turda, în vârstă de 81 ani. Defunctul a servit şcoala românească timp de 40 ani, atunci când dăscălia erà nu numai apostolat, ci şi o jertfă de sine.

In 1867 şi-a început cariera, în cele mai grele împrejurări, când nu erau localuri şi nu erau învăţătorii nici răsplătiţi omeneşte. Cu toate aceste, a rămas dascăl, lăţind cartea românească şi întărind sufletul românesc din generaţii în generaţii. Pentru dânsul dăscălia erà nu o meserie, ci o chemare sfântă, o jertfă adusă pe altarul naţiunii.

A suferit cu o filozofică resemnare toate năcazurile aduse de vitregia vremii pe capetele bieţilor învăţători români. Un singur gând aveà: Să-şi îndeplinească chemarea cu sfinţenie. Comoara adunată în cei 40 ani este: recunoştinţa sutelor de elevi, cari s'au luminat de învăţăturile lui.

A murit sărac, dar bogat în fapte bune, lăsând o pildă vie de abnegaţiune, de dragoste de neam şi de muncă desinteresată în ogorul şcoalei româneşti. Cuvine-se a ne plecà genunchii, înaintea acestui mucenic al şcoalei, rugând pe bunul Dumnezeu să-i dăruiască odihnă, somn lin şi fericirea cuvenită dreptilor. Fie-i memoria binecuvântată!

Un fost elev.

Frământări în Rusia

In primele zile ale lunei August s'au lăţit diferite ştiri din Rusia, prin cari se spuneà, că acolo s'a început o nouă revoluţie, că conducătorii bolşevici se ciartă între ei, că ţărănimea vrea să se răscoale contra stăpânirii bolşevice şi alte multe ştiri alarmante. In ultimele zile s'au lămurit lucrurile mai bine. După cât se ştie până acum, situaţia ar fi următoarea:

De fapt, între conducătorii bolşevici sunt deosebiri de păreri. Mai multe zile s'a susţinut cu tărie, că Troţki ar fi fost arestat de contrarii lui. Această ştire a produs mişcare în rândurile armatei şi flotei ruse din Marea Neagră. O mare parte a armatei ruseşti simpatizează în mod deosebit cu Troţki.

Se mai susţine apoi, că mişcările actuale din Rusia au un caracter agrarian. Ţăranul rus se împotriveşte cu îndârjire reprezentanţilor guvernului sovietic, cari vreau să le ridice cu forţa bucatele din anul acesta. Bolşevicii de obicei în fiecare an rechiziţionează o parte a bucatelor. Mişcările ţăranilor dela sate mai sunt întărite la oraşe, prin agitaţiile lucrătorilor din fabrici, cari ţin mereu întruniri.

Ploi şi revărsări de ape

Galaţi, 9 August. In zilele din urmă, apele Dunării au crescut din nou, inundând terenurile pe ambele maluri. Pe valea Horâncea, în urma unei ploi cu rupere de nori, mai multe sate au fost inundate. Delta Dunării e în multe părţi inundată. Oraşul Tulcea încă e ameninţat. Satul Regele Carol de pe malul Dunării este complect inundat. Dela o casă la cealaltă se circulă cu barca.

Inundaţii în Dalmaţia şi Herţegovina au fost în primele zile ale lui August. Peste oraşul Split (din Dalmaţia) a dat un mare uragan, care a distrus renumitele vii din acele părţi. In Herţegovina încă au fost mai multe ruperi de nori.

Noul an şcolar

La şcolile de notari se vor ţine examenele de absolvire şi admitere precum urmează: La şcoala din *Arad* examenul de absolvire în 12, 13 şi 14 Sept., iar cel de admitere în 15 şi 16 Sept. 1926. La *Lugoj* examenul de absolvire în 18, 19 şi 20 Sept., cel de admitere în 21 şi 22 Sept. La *Făgăraş* examenul de absolvire în 25, 26 şi 27 Sept., iar cel de admitere în 28 şi 29 Septemvrie.

Şcoli inferioare de agricultură avem în Ciacova, jud. Timiş-Torontal; Geoagiu, jud. Hunedoara; Lugoj, jud. Severin; Mercurea Ciucului, jud. Ciuc; Şimleul Silvaniei, jud. Sălaj; St. Nicolaul Mare, jud. Timiş-Torontal; agricultură şi horticultură (grădinărit): Turda, jud. Turda; viticultură (vierit): Diosâg, jud. Bihor şi Miniş, jud. Arad. Concursul pentru admitere în şcolile de sus se va ţine la 20 Sept. 1926, la reşedinţa fiecărui judeţ, pentru primirea de burse dela judeţ şi comună, iar la 25 Sept. în localul şcoalelor pentru burse dela stat şi solvenţi. Condiţiunile de primire: să fie fiu de sătean agricultor, pentru ocuparea burselor dela comună şi judeţ; iar pentru bursele dela stat şi solvenţi (cu plată) se primesc şi elevi a căror părinţi nu sunt agricultori sau nu locuesc la sate. Etatea 14 ani şi să fie terminat şcoala primară. Se va face un examen de admitere din cetire, scriere, aritmetică şi geometrie. Elevii solvenţi plătesc 1500 lei pe an. Cu toţii vor aveà în şcoală locuinţă, luminat, încălzit, spălat şi hrană, iar cei merituoşi vor aveà şi îmbrăcăminte. Amănunte se pot cere dela direcţiunea şcolilor din localităţile susnumite. — Indemnăm pe oamenii nostri dela sate, a-şi da cât mai mulţi copii în astfel de şcoli, unde învaţă cum să lucreze bine pământul, sau viia (la Diosâg şi Miniş), ori legumăritul (la Turda).

Şcoala de industrie casnică din Piteşti pregăteşte eleve pentru sericicultură (cultura vermilor de mătasă), cultura dudului (arbori cu a căror frunză trăesc vermii de mătasă), filatură (ţesătorie de mătasă şi covoare), cum şi cusături naţionale. Cursurile durează 4 ani. Elevele trebue să aibă cursul primar terminat şi vârsta de 14 ani. Fetiţele sărace, dar sârguincioase şi cu testimoniu bun, primesc şi burse. Acestea sunt interne, cele fără bursă pot urmà ca externe. Informaţii detailate dela direcţiunea şcolii: Piteşti, strada Şerban Vodă 196. — Recomandăm sătenilor nostri a-şi trimite fetiţele şi la astfel de şcoli profesionale.

La şcoala inferioară de arte şi meserii din Racoviţa-Olt (jud. Sibiu), înfiinţată pentru copiii foştilor grăniţeri, se încep înscrierile la 15 Septemvrie, examenele de primire la 29 Septemvrie, iar cursurile pentru clasa I-a la 1 Octomvrie a. c. Elevii cei vechi încep luna de practică la 1 Sept. a. c. In clasa I se primesc elevi buni, cari au absolvat cursul primar şi sunt între 12—15 ani. Cine are 1—2 clase de liceu şi şcoală civilă este preferit. Cei streini vor locuì în internat, unde elevii săraci vor primì un ajutor dela stat pentru întreţinere. Taxa de înscriere 150 lei. Pentru cărţi 200 lei. Taxa pentru masă 1000 lei şi diferite alimente. Absolvenţii acestui gimnaziu tehnic industrial se bucură de termen redus (1 an) la armată, pot să se înscrie la o şcoală superioară de meserii (liceu tehnic, secţia superioară) sau la o şcoală de conductori tehnici. Au dreptul de a candidà la postul de maestri la şcoli primare, elementare de meserii sau pot fi meseriaşi şi conducători de ateliere ale statului şi particulare.

Pe câmpul şcolii de agricultură dela Herăstrău se ţine în 21—23 Sept. o demonstraţie cu tot felul de maşini moderne. Oricine poate merge să vadă, ceeace recomandăm agricultorilor nostri.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sus la munte

De Valeriu Crişan.

(Urmare)

Din Valea lui Ivan începe funicularul. E ora 9 dimineața, când sunetul unui clopot anunță lucrătorii, cari au fost la dejun, că se începe lucrul. Pornește funicularul și tot la sunetul clopoțelului la anumite intervale pornește câte un vagonet. Unul din însoțitori își expediază bagajul, acățându-l de funicular și scriind pe o aschie stația „*Buceci*". Privim cum urcă un munte înalt dus de funie, până se pierde după muchea lui.

Căruța care trebue să ne ducă mai departe n'a sosit încă, așa că rămânem aici până a doua zi, când vom urcà pe drumul de car, mergând la stația „Bucegi", cale de alți 25 klm. în munte. Avem deci timp a examinà funicularul.

Apropiindu-ne de funicular, vedem un arc, făcut din crengi de brad. In Dumineca trecută a fost pe aici dl *Trancu-Iași*, ministrul muncii și ocrotirilor sociale și în onoarea lui s'a dat un banchet, cu păstrăvi și sticle de șampanie. Ca o amintire a venirii lor pe aici au mai rămas crengile de brad, iar în inimile muncitorilor regretul, că în locul beuturilor și mâncărilor scumpe, pe cari le-au consumat domnii, nu li s'a dat lor bare-mi un vagon de alimente.

Funicularul are două funii, făcute din împletitură de sârmă. Cea de deasupra e fixă, nu se mișcă, iar a doua se învârte, și aceasta funie duce și aduce materialul lemnos și alimentele muncitorilor. Este o plăcere să privești cum urcă vagonetele goale și cum cobor altele, aducând bușteni și niște cutii în forma unui sicriu. Aceste cutii duc sus alimente pentru muncitori și acum vin goale de vale, sau încărcate cu desagi, cufere și haine de-a muncitorilor.

Pe fiecare bagaj e o bucățică de scândură, cu numele destinatorului. Iată pleacă la deal un cufer acoperit cu tinichea. E poșta, ne spune nenea Ioan, cel care dă drumul la deal vagonetelor. Aici găsim pe *Coman Bratu* zis și Brătianu din Rășinari care așteaptă să-i sosească într'un sicriu de acestea brânza dela stâna din munte.

Muncitorii răniți în urma vre-unui accident sunt aduși devale tot în astfel de lăzi-sicrie, dar numai dacă la stația de plecare cu funicularul iscălesc o declarație, că în caz de vreo nenorocire răspunderea nu o are firma și deci nu pretinde despăgubiri.

Bușteni îi sortează aici muncitorii, iar alții îi sortează când îi pun pe vagonete și astfel sosesc jos în fabrica dela Tălmaciu.

Nenea Bratu ne spune, că are 350 de oi cu sterpe cu tot. Pe mâna dreaptă are tetovat, de pe când erà în armată, numele, satul de naștere, anul nașterii și numărul regimentului la care a servit, așà că lui nu-i mai trebue alt certificat de identitate.

Din Bucegi coboară dl *Dr. Scalori*, nepotul dlui Feltrinelli. Dl Feltrinelli este acum om bătrân, locuește în Milano (Italia) și are doi nepoți, pe dl Scalori și un frate a lui, cari sunt fericiții moștenitori a unor averi de miliarde.

Firma aceasta are cele mai mari fabrici de cherestea în Italia și alte intreprinderi industriale și comerciale în Europa, având și vapoare proprii. Ce fericiți oameni! — îți vine să esclami privindu-i, — dar te gândești de altă parte, că și ei sunt supuși morburilor și năcazurilor. Și vor murì și ei, ca și cel din urmă om sărac.

Dl Scalori, un tinăr vesel și prietenos, este inspectorul general al acestor intreprinderi uriașe, cari își au sediul principal pentru România în București. Dânsul pleacă peste câteva minute devale cu trenul, iar noi mergem să luăm masa la cantina dlui Karácsonyi, căruia muncitorii noștri români îi zic dl Crăciun.

Cum se nimerise, parcă observăm și noi orariul muncitorilor; când ne așezăm la masă, sună clopotul la 12 ore din zi pentru amiazi. *Cantina* e un edificiu destul de mare, cu mai multe odăi tencuite și zugrăvite. Edificiul e acoperit cu țiglă de fabrică, iar în fața casei o grădinuță de zarzavat. Ni se servește o mâncare pregătită foarte bine: supă, carne, rasol, friptură cu cartofi și salată de castraveți.

In decursul mesii vine părintele *Petrișor* din Guștericță. Dânsul e de 3 săptămâni aici și are abonament lunar la aceasta cantină. Pentru dejun, prânz și cină plătește pe zi 50 de lei și cu costul și servitul e foarte mulțumit. Iată un *loc de recreație* și odihnă, pentru cei cari caută un loc retras de sgomotul lumii și mai ales a stațiunilor numite balneare, dintre cari unele sunt loc și prilej bun de-a puteà cheltuì parale multe-multe. Aer curat, liniște, hrană suficientă, priveliști încântătoare, iată tot ce poate dorì un funcționar, sau un altul, care caută un colț retras și liniștit, potrivit pentru recreație.

In o colivie de pe părete sunt două turturele. Nu cântă însă și stau triste; să vede, că simt și ele amar în inimioarele lor, când văd codrii înverziți, aud glasul păsărelelor, iar ele sunt condamnate la închisoare.

După masă privim cum urcă *vagonetele pe funicular* și ne gândim: oare cum ne-am simți, dacă am merge de aici înainte cu funicularul? Ne îngrozim gândindu-ne, ce fiori te-ar cuprinde, privind în jos dela o înălțime de 300—400 metri. Și sunt mulți și de aceia, cari luându-și inima în dinți, fac acest drum cu funicularul.

In anul trecut un fecior s'a aruncat dela o înălțime de 300 metri, pentru a scăpà de o boală urâtă, căci spuneà el încă dinainte, că îi știe el leacul. Ajungând jos s'a prefăcut în o massă de carne.

Cei cari merg pe funicular se asigură cu o centură și această centură vine legată de sârma mobilă a funicularului, așà că dacă s'ar răsturnà vagonetul, călătorul rămâne atârnat și-și continuà drumul.

Se mai întâmplă și accidente. In zilele trecute, căzând un arbore mare pe funicular, au căzut de pe funie toate vagonetele, cari au venit încărcate cu lemne. Au telefonat însă îndată în stația Buceci, ca să oprească motorul, pentru a încunjurà alte dezastre mai mari. — Se întâmplă une-ori defecte la mașini, atunci funicularul se oprește și dacă sunt călători pe funicular, acești sunt nevoiți să steie acolo sus ceasuri întregi.

Pe muntele „Prater" de lângă Viena este o roată mare așezată în poziția, cum este roata dela car. De această roată, care are un diametru de 25 metri sunt acățate vagonete, în cari se așează oamenii, cari voesc să privească de acolo de sus tot orașul Viena, căci roata se învârte încet-încet. S'a întâmplat odată de s'a stricat motorul, care mânà această roată și cei cari se aflau tocmai deasupra nu s'a putut da jos și au trebuit să steie acolo 8 ore, îngroziți, că ce va fi acum cu ei.

Un Românaș de-ai noștri ne spune, că oprindu-se odată funicularul, a trebuit să steie 12 ore pe funicular. Și ți-ar merge prost de tot, să fii pe funicular Sâmbăta seara la 7 ore, căci în cazul acesta ar trebuì să stai acolo sus până Luni dimineața.

(Va urmà)

Prețul cerealelor

Știri din străinătate anunță, că lipsesc cumpărători mai mari pentru cereale românești. America și Rusia oferă grâne din noua recoltă, din ce în ce mai ieftin. Franța și Italia au luat măsuri, ca să cumpere anul acesta cât mai puține cereale străine, voind prin aceasta să împiedece o nouă scădere a cursului francului și lirei italiene. Pentru cerealele românești nu este sigură de prezent nici o piață mai mare. Așà fiind, prețul grâului e în continuă scădere.

Din cauza ploilor, în Ardeal și Banat multe grâne sunt încă nestrânse, stând în clăi pe câmp. Treeratul a rămas înapoi. Vânzarea încă stă pe loc, deși oamenii au lipsă de bani. Grâul în Banat e cam ușor și dă puțin.

Porumbul nostru în străinătate nu a fost căutat în timpul din urmă. Ne face concurență Argentina. Acum pare a se urcà prețul, dupăce Argentina nu mai prea vrea să vândă la prețurile vechi. Recoltele bune, ca se anunță din Iugoslavia și Rusia, vor face desigur o simțitoare concurență porumbului nostru, după recolta dela toamnă.

Orzul românesc nu e căutat de prezent. Se pare, că vrea să înceapă concurența Rusiei, ca și anul trecut. Germania, care cumpără mult orz, începe să se îndrepte spre cel rusesc. In cazul acesta va mai scădeà prețul orzului nostru, care este 50—54 mii lei bordo Brăila.

Pe ziua de 9 August prețurile au cotat: *orzul* 52 mii lei la Brăila și Galați, 51 mii lei la Tulcea și Ismail și 53 mii lei la Constanța; *porumbul* la Brăila și Galați 52 mii lei, la Constanța 53 mii lei, iar la Călărași, Giurgiu și Oltenița 49 mii lei.

In 10 August s'a vândut la Brăila: *grâu* 76 kgr. cu 12 la sută corpuri străine 88 mii lei, 76 kgr. cu 3 la sută corpuri străine 94 mii lei, 78 kgr. cu 4 corpuri străine 97.500 lei bordo.

Cursul banilor

la bursa din București, în 10 August

		Valuta	Devize
1 franc francez . .	Lei	6.40	6.70
1 liră sterlină . .	„	1065.—	1076.—
1 dolar	„	220.—	221.—
1 liră italiană . .	„	7.30	7.50
1 franc elvețian . .	„	42.—	42.90
1 coroană cehă . .	„	6.40	6.57
1 marcă aur . . .	„	52.—	52.85
1 șiling austriac . .	„	31.20	31.40
100 coroane ungare	„	—.31½	—.31½

Cursul leului, în timpul din urmă nu mai sufere schimbări simțitoare, nici în sus, nici în jos. Rămâne cam acelaș.

GRATUIT
o bucată de probă din
SAVON-ELIDA-IDEAL
noul săpun de toaletă fără pereche cu un parfum legendar
primește oricine cumpără 1 kgr.
din incomparabilul
SĂPUN SCHICHT-CERB
produsul celei mai mari fabrici de săpun de pe continentul european

MARCA MONDIALĂ
a săpunurilor pentru rufe

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Râia neagră a cartofului

Este boala cea mai periculoasă, ce s'a cunoscut până acum la cartofi (crumpene, piciioci), din a cărei cauză a fost oprit exportul nostru de cartofi în Cehoslovacia. Dacă nu se iau măsuri de apărare, semănăturile cu cartofi pot fi nimicite cu totul, iar cartofii nu se mai pot cultivà câțiva ani pe acelaș loc. Boala aceasta e cunoscută de aproape 30 ani. Intâia-oară s'a observat în Ungaria, pe la anul 1896, apoi în Anglia, Germania, Statele Unite, Olanda, Africa de sud, Elveția și alte țări. In țara noastră, ivirea acestei boale la culturile de cartofi, a fost prin anul 1921 în jurul Făgărașului.

Această boală atacă atât tulpinele la suprafața pământului cât și fructul cartofului, adecă tuberculele (părțile) din pământ. Pe tulpină se observă pete brune, sub care țesuturile sunt atacate adânc și astfel le culcă la pământ omorându-le.

Pentru a scăpà tulpina cartofului se recomandă: a) plantarea de tubercule întregi și sănătoși; b) să se cultive pe acelaș loc numai din 3 în 3 ani; c) să se distrugă prin foc tufele bolnave; d) să se aleagă la semănat cartofi mai tari, ținându-se seamă și de producție și de împrejurarea, că cartofii mai târzii sunt mai puțin simțitori la boală.

Pe tubercule în pământ se formează niște noduri sau umflături, având diferite forme globuroase, netede și destul de moi la pipăit. Mai târziu aceste umflături se sbârcesc și întăresc, apoi capătă o culoare brună negricioasă și se fac foarte neregulate ca formă. Une-ori atacă cartoful numai ici-colo, în câteva puncte, de obicei însă întreg cartoful este năpădit.

In cazul din urmă nodurile sunt mai numeroase, încâlcite unele în altele, cu forme foarte neregulate, tari ca lemnul la pipăit și au o culoare brună negricioasă, care îi dă o înfățișare curioasă cartofului.

Mijloace sigure pentru combaterea acestei boale, care nimicește culturile de cartofi în toate țările din Europa, nu se cunosc până acum. S'au luat însă următoarele măsuri de apărare:

a) Se va încunjurà semănarea de tuberculi bolnavi;

b) Nu se va îngrășà pământul cu băligar dela vite hrănite cu cartofi bolnavi și nici cu gunoiul, în care s'a aruncat resturi de cartofi bolnavi dela bucătărie;

c) Nu se vor semănà cartofi în locuri, unde au fost cartofi bolnavi, cel puțin 9 ani.

Ministerul Agriculturei și Domeniilor, fiind informat că în unele părți ale țării s'a ivit această periculoasă boală, care poate nimicì cu totul recolta, chiar pe mai mulți ani, — a dat alarma, făcând apel la toate instituțiunile și particulari din țară, cerând: Să i-se expedieze, în cutii de lemn, probe de cartofi bolnavi și separat probe de cartofi sănătoși (4—5 bucăți cartofi) de diferite soiuri și din diferite comune.

Fiecare trebue să mai deà și următoarele lămuriri: 1) Comuna în care s'au găsit cartofii bolnavi; 2) Ziua când s'a făcut constatarea; 3) Data de când bântue boala; 4) Ce suprafață a fost semănată cu cartofi; 5) Ce soiuri de cartofi se cultivă în acea parte; 6) Cari soiuri au suferit mai mult; 7) La cât se pot socotì pagubele (în kilograme); 8) Cât se produce pe hectar; 9) Ce boale mai au cartofii; 10) Ce s'a mai observat în legătură cu râia neagră a cartofului.

Știind, că cartoful se folosește la hrana oamenilor, la îngrășarea animalelor, la fabricarea spirtului, fiind și un produs care se exportează în străinătate, pentru care motiv în Ardeal se seamănă pe suprafețe foarte întinse, iar plugarii au după cartofi venituri frumoase, — domnii preoți, învățători și toți fruntașii cu legături la sate, sunt rugați a explicà sătenilor pagubele făcute de boala numită „râia cartofului" și semnele pe care s'ar puteà cunoaște; deasemenea să trimită 4—5 cartofi bolnavi și sănătoși la adresa ministerului.

Dumitru A. Popa,
agronom regional în Nocrich.

Lecții de limba *franceză-germană* dă o profesoară, cu prețuri modeste: Sibiu, strada Câmpului 6/b.

Registre, nota, declarații de vărsare, carnete pentru 1—15%, se află de vânzare la Librăria „Foaia Poporului".

Tribunalul Târnava Mare s. f.

No. 1758—1925 7937

Extras

din registrul persoanelor juridice al Trib. Târnava Mare.

Societatea Pompierilor Români din comuna Dealul Frumós a fost recunoscută ca persoană juridică prin sentința Tribunalului Târnava Mare Secția I. No. G. 1758/1925 din 10 Iulie 1926 și a fost înscrisă în registrul special pentru persoane juridice sub No. 98.

Scopul societății este: de a se apăra în caz de incendiu și inundații de apă, avutul și viața tuturor locuitorilor din comuna Dealul Frumos și jur.

Președintele societății este Dionisie Muscă din Dealul Frumos.

Asociațiunea s'a constituit în baza actului constitutiv și statutelor autentificate de judecătoria rurală Agnita No. G. 1678/1925.

Sighișoara, 25 Iulie 1926.

Grefier: A. Török.

PUBLICAȚIUNE

Comuna Gusu, jud. Sibiu exarândează la 22 August 1926, ora 2 p. m., dreptul de pășunat pentru 800—1000 oi pe timpul dela 15 Octomvrie 1926, până la 23 Aprilie 1927 prin licitațiune publică în localul primăriei.

Prețul strigării 30,000 Lei.

Condițiunile se pot afla la primărie.

Gusu, la 1 August 1926.

7929 Primăria.

PUBLICAȚIUNE

Primăria comunei Racovița, dă în arândă în ziua de 14 Septemvrie 1926, ora 14, prin licitație publică localul cârciumei comunale pe un period de 3 ani, cu începere dela 1 Ianuarie 1927 până la 31 Decemvrie 1929.

Prețul strigării este 20.000 Lei.

Licitația se va ținea conform art. 72—80 din legea contabilității publice, cu oferte închise.

Condițiunile detailate se pot vedea la Primăria comunală.

Racovița, la 10 August 1926.

7934 Primăria comunală.

Caut o calfă de cojocar

Ioan Bărbat, Bârghiș, jud. Târnava Mare.

7928

Contracte de închiriere

pentru proprietari de case și chiriași, se află de vânzare la Librăria „Foaia Poporului" în Sibiu.

Primăria comunei Mohu

No. of. 738—1926 7932

PUBLICAȚIUNE

Comuna Mohu, jud. Sibiu, exarândează pășunatul de iarnă de pe:

1. Teritorul comunei împreună cu pășunea din pădure.
2. Pășunea de boi, de pe teritorul comunei Cașolț.
3. Pășunea din Balta-Neagră;

în licitație publică, în ziua de 22 August 1926, la 3 ore d. m., în comuna Mohu, la primăria comunală.

La p. 1. prețul strigării 30.000 lei, vadiu 10%.

La p. 2. prețul strigării 4.000 lei, vadiu 10%.

La p. 3. prețul strigării 4.000 lei, vadiu 10%.

Condițiunile de licitație se pot vedea în orele oficiale la primăria comunală.

Mohu, 7 August 1926.

Primăria comunală.

No. 1090—1926 7942

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștință publică, că cârciuma comunală din comuna Voila, jud. Făgăraș, se va exarânda prin licitație publică pe termin de trei ani și anume dela 1 Ianuarie 1927 până la 31 Decemvrie 1929.

Licitația se va ține la 26 Septemvrie 1926, orele 14, în localul primăriei comunale Voila.

Prețul de strigare 15.000 Lei anual, vadiu 10%.

Se primesc numai oferte închise și sigilate prevăzute cu vadiul de mai sus, cari trebuesc depuse la mânile președintelui de adjudecare până la oara 1 după începerea licitației.

Plusoferte, sau oferte cu procente, nu se vor lua în considerare.

Condițiuni mai detailate se pot vedea între orele oficioase la primăria comunală Voila.

Voila, la 1 August 1926.

Notar: Waldemar Hüttinger.

Primar: Nicolae Pop

No. 102—1926 7941

PUBLICAȚIUNE

Arândarea cârciumei comunale din Voivodenii mari se amână pe ziua de 5 Septemvrie 1926, ora 14.

Voivodenii mari, 5 Aug. 1926.

Primar, Visalon Bica — Notar, Gabpr.

Local bun pentru prăvălie în str. Gării No. 19, e de închiriat. Amatorii să se adreseze Viniculturei Sibiu, Strada Rotarilor No. 25.
7936

Au apărut

în editura librăriei
Socec comp. București

și se găsesc de vânzare, pentru sezonul școlar, următoarele cărți didactice de curs primar, lucrate după programa cea nouă și aprobate de minister. 7939

Aritmetica de cl. I-a excelent ilustrată.
Aritmetica de cl. II a.
Aritmetica de cl. V-a și
Carte de comptabilitate
tot p. cl. V-a toate întocmite de:
Florian Cristescu, institutor premiat de Academia Română pentru scrieri populare.
Const. Gâdea, prof. de matematică și **Ilie Catalina** institutor.

Pentru a avea exemplare gratis de consultare Onor. membri ai corpului didactic, vor adresa cereri Domnului Florian Cristescu T.-Măgurele, jud. Teleorman sau direct la librăria Socec București.

De vânzare

O casă nouă cartierul „Iosef" în Sibiu sub condițiuni foarte favorabile. Informațiuni la Dr. Iulius Orendi, advocat str. Bisericii 4 a.
7886

Una casă de vânzare

cu un etaj, în strada Sării No. 8, constătătoare din 11 odăi de locuit, pivniță și grădină. Edificiul se poate întocmi și pentru 2 localuri de prăvălie. 7943

7572

Beția

Cine voește a scăpa de patima aceasta uricioasă să întrebuințeze „Antibetinul Vertes" scutit legal, preparat de mult încercat, care desgustă bețivul de băuturi spirtuoase. Fiind fără gust se poate da pătimașului fără știrea sa. Mii și mii scrisori de recunoștință 2 flacoane 300 lei. Spesele postale și ambalaj în regie proprie la Farmacia „Vulturul Alb" Lugoj, No. 34 Banat.

De închiriat
două locuințe

1 constătătoare din 2 camere, antreu, bucătărie, cămară și magazie, 1 compusă din 1 odae, bucătărie, cămară, pivniță și magazie în strada Fraților No. 13 cartierul nou Sibiu prin strada Altenberg. Apă în curte, instalație electrică. A se adresa la proprietar, N. Bărcănescu, Școala Militară de Infanterie. 7925

Casă cu prăvălie

la poziție bună, în mijlocul comunei, e de vânzare sau de închiriat. Doritorii să se adreseze la Iosif Lupescu, Doștat p. u. Cunța, jud. Sibiu. 7926

Aviz

In ziua de 20 August a. c., se ține târg de vite și marfă în comuna Racovița jud. Sibiu.

7933 Primăria comunei.

Hotel cu restaurant

binecercetat cu 16 camere 2 pivnițe, grădină, 360 st. □ lângă o gară mare județul Hunedoara se vinde numai cu prețul de 1 milion în condițiuni foarte favorabile. Informațiuni la „DOINA" birou comercial, Sibiu, Strada Pintenului No. 28. 7938

Pășunatul de iarnă

pentru oi al comunei Dobârca se edă prin licitație publică în Septemvrie 1926, la ora 2 p. m. Prețul strigării 20.000 Lei. 7940

Un aparat de curățit trifoiu

de 1 m. 20 cm. lat, care îl curăță foarte bine e de vânzare la Petru Nistor, Vaidei, p. u. Orăștie, jud. Hunedoara. 7927

Carte pentru cubatul lemnului

Se află de vânzare la Librăria „Foaia Poporului", cu prețul de 25 Lei. Trimisă cu posta 34 Lei.

Pământ de vânzare

34 jug. arător de calit. I, lângă gara Simeria, lângă șoseaua națională, având și apă curgătoare la capăt, potrivit pentru fermă, pentru grădină de zarzavat, dar mai ales în urma poziției potrivit și pentru instalații industriale, este de vânzare până la 1 Septemvrie. — Informații directe se pot lua dela preotul român din Simeria județul Hunedoara. 7935

Una garnitură de club

verde, de piele, fabricat englezesc, constătătoare din 3 fotele, 1 divan, 1 masă verde, sunt de vânzare cu preț echitabil în Sibiu, strada Wagner No. 23.

7931

Din cauză de mutare de local

mașini de cusut, biciclete, precum și accesorii
CU PREȚURI FOARTE REDUSE!

R. WAGNER, Sibiu, strada Elisabeta No. 36

7930